No. 61. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 23 Mei.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

OVER DEN INVLOED DER BUREAUCRATIE.

Zij verwekt eene smartelijke gewaarwording die teleurstelling, ten aanzien van sommige politieke karakters, van welke men het gewaagd had, het goede te hopen; op welker talenten, geestkracht, nationaal gevoel en vurige vaderlandsliefde men als op eenen rotssteen gebouwd had, omdat men deze allen, in een vroeger tijdperk, in eenen en denzelfden mensch glansrijk had zien schitteren, en met kracht voor het heil van land en volk zag aanwenden.

Zou het dan toch inderdaad in den regel waarheid zijn, wat Jean Paul van vele verdienstelijke mannen zegt, dat zij ophouden een ambt waardig te zijn, zoodra zij het bekomen hebben?

Wie, die de staatkundige loopbaan des heeren Schimmelpenninck in vroegeren tijd had gadegeslagen, zou niet gezegd hebben: » Ziedaar eenen man met geest» kracht, met eenen vasten, vurigen wil om het goede » voor zijn land tot stand te brengen; een man met » een bepaald staatkundig stelsel, met zuivere, echt » constitutionele begrippen en beginselen!?

De Baron Schimmelpenninck werd Minister en — zijne staatkundige vrienden en vereerders zoeken thans te vergeefs naar de oude geestkracht, naar een stelsel, naar eenen vasten wil, om afdoende verbetering en herstel in vele zaken, welke daarom luide roepen, aan te brengen; en zulks op zoodanige wijze, dat men daaruit kan beoordeelen *welk* stelsel, *welke* staatkundige geloofsbelijdenis Z. Exc. aankleeft.

Het bij den dag leven; het laten blijven wat zulks nog maar even *kan;* het toestoppen alleen van zulke gaten, welke al te sterk in het oog vallen, en waar anders de stormwind door heen zou huilen; het schikken en plooijen, zoo mogelijk, tot genoegen van allen; het dragen van vuur in de eene en water in de andere hand; het plaatsen van nieuwe lappen op oude versletene kleederen; helaas! dat alles doet zich voor den bedaarden en onpartijdigen beschouwer opmerken in de voordragten, welke in den laatsten tijd van het hoofd des Departements van Binnenlandsche Zaken het licht zagen.

Van waar dit verschijnsel, deze teleurstelling voor velen?

Hier over denkende, kwam ons op eenmaal het belangwekkende beeld van Laocoon voor den geest, en het was ons als zagen wij het morele en politieke karakter van Z. Exc. door de slangen der *bureaucratie* even zoo omslingerd, gepijnigd en benepen, als het ligchaam van genen ongelukkigen vader zich door het tweetal reusachtige slangen omslingerd zag.

Inderdaad, wanneer men zich zoo eenen enkelen mensch voorstelt, in de vele en uitgebreide lokalen van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken den voet zettende; wanneer men zich hem voorstelt als tot nu toe onbekend met al die fijnere en grovere draden, welke aldaar gedurende zulk een groot aantal jaren gesponnen werden; met het onnoemelijk getal voorschriften, decisien, explicatien enz. enz. uit die werkplaatsen te voorschijn gekomen, en met al de bouwstoffen, de overwegingen en correspondentien, welke daaraan tot grondslag hebben gestrekt; wanneer hij daar rondsom zich ziet die schare van oude, getrouwe, geoefende werklieden, waarvan ieder de diepste schuilhoeken van zijn eigen kronkelig administratief slakkenhuis naauwkeurig kent of geacht moet worden te kennen; wanneer men bedenkt, dat de nieuwe meester met geene mogelijkheid kent noch *kan* kennen al die duizenderlei bijzonderheden, tot welker overzigt, regeling, leiding, bestuur, hij nogtans staat geroepen te worden; en hij dus, om zijne uitgebreide taak te kunnen vervullen, zulk een overgroot getal menschen onmisbaar te zijner hulp moet hebben, waartoe het dan nog noodig is, zich van hunne achting, van hun vertrouwen en goeden wil te verzekeren; — waarlijk, dan is het bijna niet mogelijk, of deze mensch moet, in zulk een uitgestrekt element, gelijk een verdwaalde in de woestijn, wel zijne eenzaamheid, zijne verlatenheid, zijne hulpbehoeftigheid tegen over *zulk* eene taak, tegen over *zulk* eene oude geoefende magt, als welke hij hier aantreft, in zekere mate, gevoelen; de behoefte aan steun, aan medewerking moet zich op het dringendste bij hem doen gewaar worden; en kan het dan anders, of de bureaucratie van hare magt, haar gewigt en hare onmisbaarheid bewust, omslingert al spoedig den buitendien met allerlei nieuwe bezigheden overladen geest van den jeugdigen Minister, waarin hij gewis aanvankelijk als in eenen doolhof aan de hand zijner onderhoorigen moet worden rondgeleid, en zij zich zoodoende een regt op zijne dankbaarheid, op zijn vertrouwen schept, waarvan zij niet zal nalaten, ter bekwamer ure, een in haar oog gepast gebruik te maken.

Men zou nogtans, naar ons inzien, de meerderheid der bureaulisten onregt doen door aan te nemen, dat zij van een bepaald *staatkundig* stelsel uitgaat, en dit als zoodanig door den Minister tracht te doen volgen en aannemen. Hun eenig stelsel is, zoo wij wel zien: *zoo weinig en zoo gemakkelyk te werken, als mogelyk is.* Al het oude, het bestaande kent men; is daarin *geroutineerd* en behoeft niet te vreezen, *hier* mis te tasten. Al wat nieuw, wat verandering is, vordert nadenken, inspanning, misschien zelfs meerderen *arbeid*, ja hier kan men gevaar loopen van volslagene ongeschiktheid en onkunde te doen blijken; terwijl men bij het oude het voorkomen van hooge bekwaamheid erlangd had.

Is er wel veel meer noodig, om den geest der bureaucratie te verklaren, die niet veranderen, niet vernieuwen, niet verbeteren wil, zoolang er geen noodzwang toe bestaat; en welke, bestaat die noodzwang, dan nog zóó nabij aan het oude blijft, als met mogelijkheid te doen is?

Kon de Minister, (dat enkele mensch,) alles *zelfs* weten en doen, en wilde hij waarlijk in de bestaande behoeften krachtdadig voorzien, er was geen nood; maar nu heeft hij zóóveel te verrigten, dat hij er niet buiten kan, zich op de kennis zijner onderhoorige bureaulisten te beroepen en te verlaten; en dat nu deze een zooveel mogelijk aan het oude grenzende nieuw werk leverende of elders een lapstuk voorstellende, dit hun werk als doelmatig en voldoende met kracht verdedigen, en zich hierbij op hunne verkregene ervaring beroepen, is wel zeer natuurlijk. Hier moet dan de Minister kiezen, om een vaak uitgebreid en met moeite zamengesteld werk af te keuren, en last tot de vervaardiging van een ander te geven; waarbij men van geheel andere beginselen en gezigtspunten uitgaat; *of* het werk, met eenige wijziging in de détails, aan te nemen en het aan de hoogere overwegingen van Staatsraad, Ministerraad, van den Koning en der Vertegenwoordiging te onderwerpen.

Langs dezen weg komen wij, naar ons inzien, dan aan voordragten, waarin men geenerlei stelsel, geene bepaalde beginselen vinden kan; maar alleen de zucht om zoo veel van het bestaande te behouden en te redden als mogelijk is, opdat toch het *nieuwe* geen te ingespannen werk, geene te sterke oefening, zorg, vrees voor mistastingen, en blijken van onbekwaamheid en bekrompenheid aan de heeren bureaulisten moge berokkenen.

Dat er, bij eene hoogere mate van geestkracht, bij voortdurend ingespannen *eigen* arbeid des Ministers, bij eene zorgvuldige ontwikkeling zijner begrippen en beginselen, voor zijne hoogere ondergeschikte ambtenaren; en de eisch, dat hun arbeid dááraan zal beantwoorden, tegen de aangegevene bezwaren wel het een en ander zou te doen zijn, meenen wij nogtans als zeker te moeten aannemen; en het was daarom dan ook, dat wij meenden deze opmerkingen niet te moeten achterwege houden.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15. Mei. Een groot onheil heeft ook de stad Steyr in Opper-Oostenrijk getroffen, ten gevolge van een brand, die des namiddags van den 3. dezer in de voorstad Steyrdorf uitbarstte, door den hevigen wind snel verspreid werd en den volgenden morgen ten zes ure tweehonderd drie en veertig huizen in de asch had gelegd, wier bewoners, meestal grofsmeden, messenmakers en zwaardvegers, in de diepste armoede zijn gedompeld, terwijl bovendien verscheiden menschen onder de puinhoopen omgekomen zijn.

— Men meldt uit Altona, dd. 14. Mei. De eerste schrik is thans te Hamburg voorbij, maar de naweeën zijn droevig. De stemming is gedrukt en het geldgebrek, doordien het den kleineren winkeliers aan crediet ontbreekt, zoo groot, dat men de toekomst met bezorgdheid te gemoet ziet.

Het schouwspel der lijken, die men uit de puinhoopen voor den dag haalt, is afgrijselijk; hoe veel menschenlevens die ramp gekost mag hebben, weet men nog niet! Een koopman in meel is van hier met vier en twintig knechts toegesneld, om te helpen blusschen, en vijf dier knechts hebben er het leven bij ingeschoten.

— Sedert den dag van den brand zijn meer dan 300 schepen de Elve opgevaren. Een enkel huis telde 15 consignatien; nimmer had dit huis er zoo vele te gelijk gehad. De invoeren van slechts één dag zijn tot *tien duizend* kisten Havana suiker en tot *twintig duizend* balen koffij gestegen. De ramp zoude vertienvoudigd zijn geworden indien niet de gedurende genoegzaam 35 dagen onveranderde oostewind al die aanvoeren had belet.

Magazijnen of pakhuizen waren er niet te bekomen; de huurprijzen waren tot het tienvoudige gestegen; het werkloon der fabrijk-arbeiders was verdrievoudigd.

— Men meldt uit Napels, dd. 29. April: 's Konings denkwijze ten opzigte van de vorderingen van Nederland, die zich nog onlangs zoo oorlogzuchtig betoonde, is eensklaps merkelijk zachter geworden, en men spreekt thans van eene minnelijke schikking tusschen de beide Mogendheden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17. Mei. Er wordt gesproken, dat onze regering eene zending naar China gereed maakt, die van wege Koning *Lodewyk-Filips* onderscheiden stukken onzer schilderkunst en onzer fabrijken aan den Keizer ten geschenk zou brengen. Men geeft tevens te kennen, dat de Heer *Guizot* het voornemen heeft, Frankrijks bemiddeling in het geschil tusschen Engeland en het Hemelsche rijk aan te bieden en dat dit het ware doel dezer zending uitmaakt.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, den 19. Mei. Van regeringswege is bevolen, dat vóór den tienden Junij aanstaande, in alle steden en gemeenten binnen het Rijk eene schaal-collecte aan de huizen zal worden gedaan, waarvan het bedrag bestemd is tot leniging van den ramp te Hamburg. Zoodra het geheele bedrag der collecte bekend is, zal deswege eene specifieke opgave in de *Ned. Staats-Courant* geschieden.

BROUWERSHAVEN, den 12. Mei. Dezer dagen is alhier, tot verbetering van het lot der arbeidende klasse, eene onderlinge waarborging-vereeniging van arbeiders en werklieden opgerigt, en zal op dezelfde wijs, als zulks onlangs te Zierikzee is ingevoerd, door de landlieden, waar de arbeiders in het werk zijn, en die zulks met bereidwilligheid hebben op zich genomen, 5 pct. worden ingehouden en in het fonds gestort, van al hetgeen door die arbeiders, tusschen den eersten April en den laatsten November, wordt verdiendt, en hun dit, met eene toelage uit het fonds, gedurende 8 of 10 der meest drukkende winterweken, worden teruggegeven.

Naar men verneemt, is in de naburige gemeente Bommenede en Bloois insgelijks zoodanige waarborg-vereeniging tot stand gekomen, en doet zich de hoop op, dat zulks te Zonnemaire mede eerlang zal plaats hebben.

Hoe wenschelijk ware het niet, dat zoodanige inrigtingen in alle landbouwende gemeenten werden ingevoerd, en de plaatselijke besturen zich allerwegen beijverden, om dezelve, ieder in den zijnen, tot stand te brengen; want daar het lot der veld-arbeiders in den winter meestal beklagenswaardig is, en velen, soms met talrijke huisgezinnen belast, alsdan aan groote behoeften ten prooi zijn, kan het niet anders, of inrigtingen als deze zullen, indien de landlieden zich de geringe moeite tot medewerking willen getroosten, en alzoo toonen niet onverschillig te zijn of het hunne arbeiders *wel* dan *kwalyk* gaat, van de gezegendste uitwerking zijn, en de armoede, die ook te platten lande hoe langs hoe meer toeneemt, aanmerkelijk kunnen verminderen.

VLISSINGEN, den 21. Mei. Het *Handelsblad* van den 20. dezer deelt een artikel mede over de verkiezingswetten; wij meenen onze lezers geen ondienst te bewijzen, met een gedeelte daarvan over te nemen.

« Onder de bepalingen, die ook al hoogst ongunstig afsteken bij den vrijgevigen schijn, dien men hier en daar

gen de zaak wil geven, behoort ook die, dat men de leden van den raad in de steden toelaat als leden van het kiezers collegie. Bij een zoo beperkt getal kiezers als men voordraagt, namelijk het dubbele van het getal der raadsleden, behoorden de leden van den raad volstrekt niet als kiezers te mogen fungeren. Wanneer eens al de raadsleden leden van het kiezers kollegie zijn, behoeft het wel geen betoog, dat zij eenen alles overwegenden invloed op de keuze uitoefenen zullen; en dat alsdan, in den grond, de raad zich zelven herkiest. Kan men billijkerwijze verwachten, dat bij aftredingen van een deel der raadsleden, van welke misschien deze of gene aan de ingezetenen minder welgevallig is, de overige raadsleden, kiezers zijnde, de zoodanigen daarom zullen voorbijgaan? Is het wel waarschijnlijk, dat de overige leden van het kiezers kollegie zoo eenstemmig zullen kunnen te werk gaan, als de kiezers, die tevens raadsleden zijn, welke gereedelijk eenige afspraak kunnen maken, in alle gevallen een zeker *esprit de corps* hebben? Hoe nu, wanneer de aftredende raadsleden zelven kiezers zijn? Zullen er dan geene consideratien gebruikt worden? Zal men niet bevreesd zijn iemand, met wien men in hetzelfde collegie zitting heeft, te beleedigen? Wie met den geest onzer natie eenigzins bekend is zal deze zwarigheden voorzeker niet te ligt tellen. Wel is waar, dezelve gelden ook omtrent de wijze, waarop tegenwoordig de leden van de provinciale staten door de stedelijke besturen worden benoemd; maar ook dit is eene der redenen, waarom wij eene wijziging van deze wijze van benoemen voor den stedelijken stand volstrekt noodzakelijk achten; alsdan zal in ons verkiezingstelsel nergens een lid van een collegie, welks leden door eene *bepaalde kiezersvergadering* worden benoemd, tevens lid van dat kies-kollegie zijn, en alzoo het kies-kollegie geheel vrije hand hebben bij zijne herziening."

— Men verneemt, dat het verzoek om gratie, ingediend door *M. J. Rienks*, welke veroordeeld is tot twee jaren gevangenisstraf, wegens het schrijven van een artikel in den *Folk der Vryheid*, door Z. M. is van de hand gewezen.

— Men meldt uit Onstwedde, dd. 14. Mei:

« Zekere arbeider alhier, genaamd *Harm Jans Fens*, welke sedert eenigen tijd in slechte betrekkingen stond met eene dienstmeid, met name *Jantje Berend Lutje*, heeft zich den 12 dezer met deze dienstmeid naar de Winschoter markt begeven, om aldaar eene koe en een varken te verkoopen, welk laatste hij echter alleen heeft verkocht. Des avonds bij zijne vrouw en twee kinderen te huis komende, heeft hij, toen deze naar bed waren gegaan, met behulp van deze *Jantje Lutje*, bijna alles, wat te vervoeren was, ingepakt, en is toen des avonds omstreeks 11 ure met haar gevlugt. Zijne kinderen, welke hem schreijende baden, om toch bij hen te blijven, heeft hij het bed, waarop dezelve lagen, ontnomen en dezelve toen als honden in de ledige bedstede geworpen, waarna hij de deuren van de bedstede van buiten heeft toegemaakt. Zijne vrouw, welke geweldig aan de jicht sukkelt, heeft hij insgelijks in hare bedstede opgesloten. Bedroevend is het, deze sukkelende vrouw en hare kindertjes, welke thans van alles, zelfs van de noodige kleedingstukken zijn beroofd, bij elkander te zien zitten schreijen. Moge het der justitie gelukken, deze wreeden vader in handen te krijgen, opdat hij de regtmatige straf voor zijne gruweldaad ontvange!" (*Gron. Cour.*)

— Te Hoogeveen zijn onlangs bij twee ingezetenen brandbrieven gelegd. Ook is den 7 jl. 's morgens in de gang der woning van *Ds. B. Fynebuik* een brief gevonden, waarin die Heer gelast werd, om voor zeker tijdstip op eene bepaalde plaats *f* 300 neder te leggen en niet toe te zien, wie het geld kwam wegnemen, met bijvoeging, dat hij anders de gevolgen afwachten moest. De drie brieven zijn blijkbaar door denzelfden persoon geschreven. Den 11 jl. is bij den ingang der woning van *Ds. Fynebuik* weer een brief gevonden, waarin hij met aandrang vermaand wordt, om tegen Woensdag avond ten tien ure gezegde *f* 300 op de aangeduide plaats neder te leggen, onder bedreiging, van bij nalatigheid, deszelfs huis ledig te stelen. Men verneemt, dat door den gemeenteraad te Hoogeveen eene premie van *f* 100 zal worden uitgeloofd aan dengenen, die den dader of daders van dit feit ontdekt.

INGEZONDEN STUKKEN.

Herderlijk Schrijven van den WelEerwaarden Heere H. J. Herzveld, Opper-Rabijn te Zwolle.

'tIs eene wereldlijke patrouille om have en goed!

IFLAND.

De zucht om verbeteringen in de Joodsche kerk- of eeredienst in te voeren verflaauwd, en de daarover gevoerde pennestrijd geëindigd zijnde, daagt plotselijk aan den kerkelijken hemel der Nederlandsche Israëliten, een *herderlyk schryven* van den WEw. Heer H. J. HERZVELD, Opper-Rabijn te Zwolle. De Hebreeuwsche tekst van hetzelve, waar een ongetrouwe Nederduitsche inhoud tegenover staat, is noch bijbel- noch herderlijke stijl, veel minder de taal der LUZZATE'S, WESSELY'S, DUBNO'S en huns gelijken; de geachte schrijver heeft het pesoetiem-hebreeuwsch, of liever het pijoetiem-hebreeuwsch, tot navolging gekozen. Het onderwerpelijke stuk, dat, door de Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëliten, aan alle hoofd- en ring gemeenten is toegezonden, bevat, in het oorspronkelijk, een aantal scherpe uitdrukkingen, en heeft, in overeenstemming met het rabijnsche *Maudogno*, meer aanspraak op den titel van kennisgeving, dan op dien van herderlijk schrijven; de eerstgemelde naam voegt ook beter aan den inhoud, zijnde eene, op veel plaatsen zeer snerpende, verdediging, tegen de beschuldiging aan Z. W. Ew. te laste gelegd, van nieuwigheden in de Joodsche eeredienst te hebben willen invoeren!!

Wij bepalen ons tot de zeventien daarbij voorgestelde artikelen, zijnde even zoo veel veranderingen in het ritueel en ceremonieel der Israëlitische eeredienst, door de hoofdsynagoge te Zwolle, met voorkennis van de Hoofd-Commissie, aangenomen. Na onze verwondering, des noods onze afkeuring, te hebben betuigd, wegens de onbekookte wijze, waarop de Zwolsche leeraar het gezag der kerkbestuurders ondermijnt, ten einde hetzelve aan de Hoofd-Commissie, voor welke hij, slag op slag, Oostersche titelatuur schijnt uit te vinden, in handen te spelen, rangschikken wij, zoo over het algemeen als in het bijzonder, onder de vrome wenschen, die welligt nimmer zullen verwezenlijkt worden:

1°. *de geloofsbelydenis*, reeds uitvoerig en doelmatig behandeld, in het werkje getiteld: Iets over de staatsbegrooting van 1840, in betrekking tot de onderstands-gelden aan het Israëlitische kerk-genootschap, bij MENSING en VAN WESTREENEN te Rotterdam; en

2°. de predicatien in de lands-taal, une échelle a monter une chimère en perspective!!!

Het regelen der voorzangers-dienst, mede door ZWEw., min of meer, onder het opzigt der Hoofd-Commissie gebragt, met al hetgeen er mede in verband staat, behoort tot de attributen der kerkbestuurders: hier verwart ZWEw. koorzang en koraalzang door elkander. Het niet te overluid bidden door de gemeente bij zekere gelegenheden, het voorschrift omtrent het ceremonieel op den laatsten dag van het loofhuttenfeest, het inzegenen der huwelijken binnen het kerkgebouw, dit alles is sedert jaar en dag reeds elders ingevoerd, waar ZWEw. gevolgelijk met het verbod in art. 10 opgenomen, wel 20 jaar te laat komt. Het laatste deel van art. 4 is treffend, doch ten aanzien van art. 5, 7, 9, 12, (1) 13, 14 en 17 zijn de bestaande reglementaire verordeningen voldoende en nieuwe bepalingen overbodig. Bij gebrek van opgave der allerminste noodzakelijkheid of aanleiding, beschouwen wij het onmiddellijk in aanraking brengen der Israëlitische begraafgenootschappen met de Hoofd-Commissie, met ter zijde stelling der Collegien van Parnassim en Manhigim, onder welker surveillance die inrigtingen wettelijk behooren, als hoogstpartijdig en berispelijk. Wil ZWEw. de gemeenten, aan de vermeende autoriteit der hem bekende Hoofd-Commissie, overleveren?

Ziedaar, geachte, zaakkundige lezers, de geheele hervormings-berg van den Zwolschen Opper-Rabijn, waarvan de staat van zwangerheid, met zooveel luister, in de begunstigde kolommen van het Amsterdamsche orakelblad werd aangekondigd, van eene armzalige muis verlost! Ziedaar eindelijk de winderige Strauser-wals, na een voorafgaand zielroerend Largo! Andere snaren, WelEerw. Heer; kunt gij ze of moogt gij ze niet aanslaan, treedt dan niet als apostel der hervorming op; blijf HERZVELD, wanneer gij geen LUTHER, blijf DIOGENES, wanneer gij geen ALEXANDER kunt zijn. Waartoe de gemoederen aan het gisten gebragt; een hapje verzadigt den hongerigen leeuw niet; beter ware het al wat blaauw is, maar blaauw en in dien staat te laten, *zoo als het zich vóór de vacature van het Amsterdamsche rabinaat bevond.*

In het tot dus verre onbehandeld gelaten artikel 12 heet het: « Het verkoopen der Mitzwos en het *maken* der « Misschebijroch, wordt voor altijd afgeschaft; hierdoor « wordt niet alleen het onderling spreken der leden voor- « gekomen, maar zelfs een godsdienstig bezwaar omtrent « den sabbath uit den weg geruimd."

Dus WelEw. Heer, van nu en voortaan geene vrijwillige giften meer, die vroeger, op eene solemnele en toch onbezwarende wijze, op de altaren van kerk, armwezen en inrigtingen van weldadigheid, werden ten offer gebragt. (2) Het gevoelige verlies dezer takken van inkomst, zal vermoedelijk, in den beginne, door lastige en omslagtige middelen gevonden, maar eindelijk, wanneer ten minste geene bezuinigingen in de uitgaven mogelijk zijn, door de verhoogde kerk-contributie der leden, moeten verhaald worden: de antipathie welke deze gedwongen belasting altijd heeft ingeboezemd, zal daardoor verhoogd, en aan de reeds te diep gedaalde genegenheid voor de *kerk*, den laatsten genadeslag toegebragt worden. (3)

Is het voorzigtig en staatkundig, WelEw. Heer, de eenige vrijwillige bijdragen, welke de Joodsche gemeenten bezitten, onder de nietigste voorwendsels, af te schaffen, en daarentegen, een gedwongene schatting, genoegzaam voor het finantiele steunpunt van het zedelijke ligchaam aan te nemen? De *vrienden* van de erkende onafhankelijkheid der Joodsche gemeenten in Nederland, zullen zich nimmer met dit gevaarlijke en onbedachte systema kunnen vereenigen.

Eene meer edele taak, dan het bezig houden met beuzelarijen, wissewasjes en sujetten van lutrin-oorlogen, berust op de voorstanders der grootere Israëlitische gemeenten in Nederland: het aanleggen van diaconien, tot onderhoud en alimentatie der minvermogende geimmatriculeerde leden, die thans stads-armen en met allerlei janhagel gelijk gesteld zijn, behoort het geliefkoosde onderwerp hunner voornaamste zorg uit te maken. Spaarzaamheid, overleg, goed beheer, voortvarendheid en eerbiedige pogingen bij de Hooge Regering, tot het verhoogen van het landstractement der geestelijkheid, zullen, onder Godes hulp, allengs tot eene heilzame uitkomst leiden, dat de waarde, de eer en den roem der gemeenten verheft en de stedelijke armenkassen verligt. Maar in geen geval zullen de Israëlitische gemeenten zoodanige, inderdaad voortreffelijke en God gevallige, oogmerken kunnen nabij komen, en nimmer zullen zij, even als andere gezindten, het schoone standpunt bereiken, om godsdienst en weldadigheid hand aan hand te laten gaan, wanneer het hoogstschadelijke voorbeeld der Zwolsche Hoofd-sijnagoge en haren Opper-Rabijn, ingang en navolging vindt, en de inkomsten der kerk, in plaats van gehandhaafd en aangemoedigd te worden, hun graf vinden in de lagen der Romulusten in miniatuur, die het verdeel en regeer altijd hebben weten geldend te maken; en het is de Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëliten die zich niet ontziet dergelijke hoogschadelijke plannen te verbreiden! hoe inconsequent met de quasi armen-verordeningen van December 1838, en hoe tegenstrijdig met de uitnoodiging van veel jongere dagteekening, ten doel hebbende, kerkelijke offeringen ten behoeve der Kolonien van Weldadigheid in te voeren, die het *Handelsblad* insgelijks met veel omslag, in zijne kolommen heeft opgenomen! Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëliten, wat toch is, na 25 jaar, uw doel, welke zijn uwe oogmerken!!

Geachte kerk-bestuurders waaraan de pastorale van den Opper-Rabijn HERZVELD werd medegedeeld, leg haar in uw archief ter rust; en vergeet vooral niet, dat het verdeel en regeer, niet alleen voor uwe kerkelijke belangen, maar ook voor uwe burgerlijke aangelegenheden, hoogst schadelijke gevolgen zou kunnen opleveren. SINCERUS.

(1) Zie wegens art. 12, Kon. besluit, 12 Junij 1814, N°: 58, art. 25 litt. e.

(2) Bij het vervallen der offer- en ceremonie-gelden, houdt ook de betaling der uitkoopen op, die jaarlijks aanzienlijke voordeelen aan de armenkassen toebrengen.

(3) Gelukkig bezat Koning WILLEM de Eerste meer vrijzinnigheid dan de Amsterdamsche Parnassim; anders ware die zelfde kerkelijke belasting reeds 25 jaar bij parate executie geïnd.

CORRESPONDENTIE.

Het artikel geteekend: Tot wederziens, in het volgend N°.

ADVERTENTIEN.

§ § § De ondergeteekende, erkentelijk voor het vertrouwen, waarmede hij zich van vele zijner Medeburgeren en Heeren Officieren der Zee- en Landmagt zag vereerd, maakt bekend, dat hij bij voortduring ruim gesorteerd is, in ZUIVERE UITMUNTENDE BORDEAUX TAFELWIJNEN van *f* 23,— tot *f* 36,— per anker van 46 flesschen, *vry t'huis* (in de stad); alsmede in velerhande merken van FIJNE en DESSERT-WIJNEN, PORT A PORT, MADERA, MALLAGA, XERES, Echte CHAMPAGNE MOUSSEUX DE RHEIMS, verschillende soorten van BOURGOGNE, RIJN- en MOEZELWIJNEN, MUSCAAT, BERGERAC GRAVES, echte, JAMAICA RUM, BATAVIA ARAC, COIGNAC, dubbele fijne LIKEUREN, waarbij ROODE en WITTE ANNISETTE DE MONTPELIER, versch van de Bronnen aangekomen MINERALE WATEREN, als: SELTERS, FACHINGER, GEILNAUER, en het beroemde PULNA BITTERWATER, alles tot zeer billijke prijzen; ook verwittigd hij zijne Begunstigers, dat hij in de maanden Augustus en September aanstaande in lossing zal hebben; Bestbrandende Grove Engelsche en Belgische HAARD-, KAGCHEL- en SCHAALKOLEN, waarbij het zuiver brandende soort van *Houdé* en *Marimont*, welke tot de minst mogelijke prijzen zullen worden afgeleverd.

VLISSINGEN, 21 Mei 1842.

A. RUYSCH.

AFVAART-UREN VAN DE STOOMBOOT

DE SCHELDE.

Mei 1842.

Van Vlissingen.		ur. m.	Van Breskens.		ur. m.
Maandag 23,	vm.		Maandag 23,	—	
Dingsdag 24,	—	11,30	Dingsdag 24,	m.	12,30
Woensdag 25,	m.	12,	Woensdag 25,	—	1,
Donderdag 26,	nm.	1.	Donderdag 26,	nm.	2,
Vrijdag 27,	—	1,30	Vrijdag 27,	—	2,
Zaturdag 28,	—	2,30	Zaturdag 28,	—	3,30
Zondag 29,	—	3,	Zondag 29,	—	4,

Van VLISSINGEN naar NEUZEN en terug.

Maandag 23, vm. 11 ure. Terug nm. 2 ure.

STOOMJAGTEN,

varende tusschen

Middelburg, Dordrecht, Rotterdam

en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

Mei 1842.

Van Middelburg.		ur. m.	Van Rotterdam.		ur. m.
Maandag 23,	vm.	10,	Maandag 23,	vm,	3,
Dingsdag 24,	—	11,	Dingsdag 24,	—	3,
Woensd. 25,	—	11,30	Woensdag 25,	—	4,
†Vrijdag 27,	—	6,	Vrijdag 27,	—	6,
†Zaturdag 28,	—	6,30	Zaturdag 28,	—	6,
†Zondag 29,	—	7,	Zondag 29,	—	7,30,

MIDDENPRIJZEN

van de volgende Artikelen te MIDDELBURG,

19 Mei 1842.

De Nederlandsche mudde.			De Nederlandsche mudde.		
Oude Walch. Tarwe	f	11.00	Boekweit	f	7.50
Nieuwe dito	«	9.90	Zomergarst	«	3.60
Oude Zeeuwsche dito	«	10.00	Winter Garst	«	4.25
N. Zeeuwsche dito	«	9.60	W. Witte Boonen	«	
O. Zeeuwsche Rogge	«	7.20	W. Bruine dito	«	
N. dito	«	5.80	W. Paardenboonen	«	
W. Groene Erwten	«		Raapolie	f	52.00 p. vat.
W. Witte dito	«		Patentolie	«	54.50 « »
Koolzaad	«		Lijnolie	«	57.00 « »
Z. dito	«		Raapkoeken	f	. de 1040 st.
Haver	«		Lijnkoeken	«	9.00 « 100 »

Tarwenbrood het Ned. Pond 19 cent. Masteluinbrood 17 en een halve cent. Roggenbrood 15 en een halve cent.

NB. In de vorige opgave der marktprijzen eenige fouten ingeslopen zijnde, wordt dezelve hier herhaald.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.